Eduskunnan ympäristövaliokunta 17.2.2026

Asia: HE 4/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Suomen Autokierrätys Oy:n asiantuntijalausunto

Suomen Autokierrätys kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Ehdotettu jätelain 47 §:n muutos on tarpeellinen ja kannatettava.

Akkuasetuksen mukainen tuottajavastuu edellyttää, että tuottajalla on todellinen mahdollisuus huolehtia jäteakkujen ja -paristojen keräyksestä ja käsittelystä sekä vastata niistä aiheutuvista kustannuksista. Vastuun ja määräysvallan tulee kuulua samalle toimijalle.

Tuottajan ensisijainen oikeus liittyy keskeisesti saastuttaja maksaa -periaatteeseen sekä vastuun ja hallinnan yhtenäisyyteen. Mikäli jätevirrat ohjautuvat tuottajavastuujärjestelmän ulkopuolelle, tuottaja ei voi tosiasiallisesti täyttää velvoitteitaan eikä varmistaa jätteiden asianmukaista käsittelyä. Käytännössä tämä tarkoittaisi, ettei Suomen jätehuoltojärjestelmä täyttäisi sille asetettuja velvoitteita.

Lisäksi on huomionarvoista, että akkujen uudelleenkäytön valmisteluun liittyy merkittäviä riskejä, joita voidaan paremmin hallita, kun tällaisen toiminnan harjoittaminen on ehdotetulla tavalla sallittua vain sopimalla siitä tuottajan kanssa.

Akkujen uudelleenkäyttöön valmistelu on vaativaa toimintaa, joka edellyttää sitä suorittavalta toimijalta korkeaa ammattitaitoa sekä varmistumista siitä, että akkua koskevat vastuut (mm. tuottajavastuu, kuluttaja- ja tuoteturvallisuus, tyyppihyväksyntä) dokumentoidusti siirtyvät uudelle toimijalle. Kun uudelleenkäyttöön valmistelu voi tapahtua vain sopimalla siitä tuottajan kanssa, voidaan objektiivisten laatukriteerien avulla varmistua toimijoiden riittävästä osaamisesta, turvallisuudesta huolehtimisesta ja taloudellisista kyvykkyyksistä.

Erityisesti taloudellisesti arvokkaiden jätevirtojen, kuten akkujen, kohdalla rinnakkaiset keräysjärjestelmät lisäävät harmaan talouden ja sääntelyn kiertämisen riskiä sekä heikentävät järjestelmän kustannusvastaavuutta. Lisäksi raportoinnin luotettavuus ja kierrätystilastojen kattavuus edellyttävät, että materiaalivirrat kulkevat valvotusti tuottajayhteisöjen kautta.

Kansallisessa sääntelyssä tulee selkeästi edellyttää, että jätteeksi luokitellut akut ja paristot luovutetaan tuottajalle tai tuottajayhteisölle.

Juha Kenraali
toimitusjohtaja
Suomen Autokierrätys Oy